

LLIBERTAT

PERIÒDIC D'ESQUERRA REPUBLICANA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LAUREÀ MIRÓ, 84

II època Any III Núm. 15 L'HOSPITALET DEL LLOBREGAT 5 DE DESEMBRE 1935 PREU: 15 CENTIMS

EDITORIAL

GLOSSA D'UN ACIE

La iniciació dels actes públics per les esquerres catalanes, a Barcelona, ha correspost per aquesta vegada a les formacions socialistes.

L'acte del «Gran Price» del darrer diumenge de novembre assenyala ja, tot el règim de restricció i de coacció que encara regna per damunt nostre, quina és la vibració actual de les masses populars a Catalunya i com rebran aquests multituds, arreu de la terra, la paraula vibrant i incisiva dels homes que aspiren a plasmar la voluntat del poble en realitats vives.

Però l'acte del «Price» té una doble significació per tal com en ell pren forma i s'assenyalava, ja, la futura orientació de una bona part de la gran massa proletària que fins ara ha fluctuat constantment entre desviacions sentimentals, unes vegades i extremismes ultrancers, unes altres, passant per tota la gamma de les passatgeres afeccions per uns o altres dels partits i partidets que han volgut ésser l'expressió de les seves inquietuds.

Des del moment, doncs, que la democràcia obrerista pren posicions clares i determinades sense pendre la noció de les realitats del moment i serva el contacte amb les restants forces d'esquerra, ni que sigui a títol transitori, hem de felicitar-nos-en amb goig, ja que des d'aquestes planes hem aspirat sempre a plasmar el pensament de totes les voluntats d'avençada amb tal de que tinguin com a norma superior la fidelitat als dos postulats consubstancials a tots nosaltres *Catalunya i la República*.

En aquesta ocasió les seleccions de la Unió Socialista de Catalunya, del Partit Català Proletari i del Partit Comunista de Catalunya han pres contacte amb el poble de Barcelona i li han dit les seves conviccions i els seus propòsits. Li han parlat clar i alt amb la mica de passió partidista que comporta, precisament, l'esperit de captació de les multituds, quan aquestes encara fluctuen indecises entre disciplines confusonàries. I li han parlat, també, noblement, exalçant la necessitat del pacte i de l'entesa amb les altres forces de la democràcia republicana de Catalunya.

Ningú pot cridar-se, doncs, a engany i cadascú és lliure de prendre la posició que més li escaigui segons la seva particular concepció del moment present i de las possibilitats futures. Però és evident que l'eclosió d'un gran partit de masses, autènticament obrer, ha de satisfer a tota consciència honrada que no senti materialitzades les seves essències profundament democràtiques, ni que aquestes l'hagin situat dins unes altres disciplines i preferències ideològiques.

Catalunya necessita, tant com d'uns partits de centre-esquerra, —més o menys accentuada la posició esquerrista—, d'un autèntica partit de classe que li porti l'alenada des les inquietuds veritables de l'obrer i que prenguin la seva representació sota la bandera de la Internacional Socialista. I serà, tant més, un guany evident si sota aquest guiatge els nuclis dispersos de l'obrerisme català saben ageutinar les particulars voluntats i eliminar llurs diferències, en ares del bé col·lectiu, renunciant a matitzacions que no signifiquen gran cosa quan de la felicitat del proletariat es tracta, en definitiva.

La porta resta oberta, doncs, i amb ella noves possibilitats per a la nostra terra. De la probitat i de la solidaritat nacional que informa els partits que, com la Unió Socialista de Catalunya i el Partit Català Proletari, tenen donades proves paleses de com han sabut entendre-les i servir-les en tot moment, bé podem esperar-ne plasacions òptimes en el futur que s'acosta a tota pressa. I si a aquest respecte no hem de sentir reticències ni ens han de moure egoïsmes, tampoc ha d'esverar-nos que una gran organització classista en l'ordre polític, disputi lleialment la influència dels medis obrers als altres partits republicans, superant les seves concepcions petits-burgeses, ja que si aquestes tenen ample camp dins un règim democràtic poden veure's un dia anquilosades per la raó mateixa dels postulats que serveixen i que no us poden renunciar sense negació de les essències que els han vingut informant sempre.

Dins la República, però, hi ha encara marge per a tots. De com aquesta i els que la seveixen entenguin la seva funció democràtica i atenguin als anhels de redempció econòmica i d'igualtat social que preparen les masses productores depèn en bona part el seu èxit i la retenció dins el seu si de les inquietuds dels treballadors i de les organitzacions que els representen.

I ens cal esperar-ho així perquè no en va s'haurà pastat la mútua conveniència en les hores de persecució i de sofrència que ens han ajuntat a uns i altres.

Car si, per defensar aquesta República, i abans instaurar-la ha estat presta l'aportació cordial de l'obrerisme organitzat, en tot moment, i en el futur persistir la sordera i la negació a les inquietuds que li són consubstancials, no ens hauria de sorprendre massa, en el dia de demà, que aquell mateix socialisme, esclau de la legalitat democràtica un dia, reivindicés els seus drets pels camins que cregués més viables, desplaçant-se de un medi nociu que hauria fet odiós i menyspreable el règim que podia encabir-los a tots.

COMPLINT UN DEURE

«Llibertat» portantveu dels sentiments liberals i democràtics de la nostra Ciutat, deixaria de complir amb el seu deure si al renovar-se en el nostre pensament la indignació per la recordança d'aquella tarda tràgica, en la qual un home queia víctima de unes mans mercenàries, pagades i dirigides per aquells que covardement no posseïen la més elemental qualitat dels homes com és el saber-se enfrontar cara a cara amb els que, per damunt de tot, saben sacrificar la seva personalitat per a posar-la al servei de la humanitat, no li dedicava unes modestes, per bé que abrandades lletres.

Em refereixo com ja podeu comprendre, a la desaparició d'aquell cervell privilegiat, forjador de multituds que es deia: Francesc Layret.

Els que de prop seguirem les seves intenses campanyes en profit dels desvalguts esforçant-se per tal d'aixecar-los a un superior nivell dintre de la societat existent, no podrem mai esborrar de nosaltres aquella paraula clara, precisa i penetrant, que fluïa constantment de llavis del mestre.

La seva major il·lusió era parlar especialment a les promocions joves, fent-los comprendre la necessitat de superar-se intel·lectualment per devenir homes capacitats en el futur pròxim, que ell, constantment, anhelava; recordem-nos sinó, els que tinguerem la sort de sentir-lo en aquelles memorables conferències que donà a l'Escola del Treball organitzada per l'Institut d'Alumnes i ex-Alumnes de la mateixa.

En la conversa, en el miting, tenia la qualitat inigualable de captar quasi pot dir-se instantàneament, la voluntat dels que l'escoltaven; era l'home que sense estrindències de cap mena, sabia imposar les seves doctrines, convertint els oïents en deixebles.

En llegir, aquests dies, els diferents articles publicats en recordança seva, el nostre estimat Ventura i Gassol, ens recordava aquella campanya «Pro Escoles per obrers» iniciada i portada a terme per totes les entitats de caire obrerista de la nostra Ciutat de Barcelona, gràcies al guiatge de Francesc Layret; eren molts, llavors, els que dubtaven dels seus resultats polítics. I qui els havia de dir que gràcies a aquella llavor escampada esdevindrien suara resultat tan fecunds? Estigueu segurs, i no us en càpiga cap dubte, que el nêguit que en el moment de transformar-se el règim a tots se ens apoderà de dedicar els nostres millors esforços en superar, mitjançant la creació de noves escoles, la cultura dels nostres infants, es deu, d'una manera indisentible, a la tasca per ell realitzada.

En complir-se novament l'aniversari que sense equivocar-se en el pla preconcebut per aquells dos noms, per no dir homes, i que l'un per escarni i vergonya de la República — que tant Layret havia somniat — encara se li reten honors, feren que perdesin per sempre l'impuls del seu fèrvid guiatge; en aquest aniversari el poble fervorosament, i conscient del seu deure, ha demostrat que en aquella tarda tan evocada, pogué desaparèixer l'home, però, no els seus ideals ni el fruit de les seves ensenyances que ell tan bé inculcava en totes les consciències freturoses d'una major justícia social i humana.

Layret en ésser assassinat, tenia les seves il·lusions posades en un dels seus deixebles; avui, aquest home que tingué la sort de merèixer aquesta distinció del mestre, precisament per fer honor a la mateixa, es troba sofrint condemna entre reïxes. Segurs estem, que la major de les seves sofrències haurà estat, la de trobar-se impossibilitat de poder retre homenatge al seu estimat mestre, però, tot i així, pot estar satisfet. Perquè si bé és veritat que vós personalment no hi heu estat, en canvi, el poble català que us recorda i us estima, perquè sou l'encarnació viva de la seva personalitat, ha complert el vostre prec de manera fervorosa, posant en les llaçades dels seus ramell i corones le següent inscripció: «En nom del President Lluís Companys a Francesc Layret».

RAMON FRONTERA